Ե. 6540 1891 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 25 ՁԱՐՇԷՆԳԻՀ 32 ԻՆՃԻ ՍԷՆԷ ԱԼԱՖ. ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 10 ՁԱՐՇԷՆԳԻՀ Ե. 6540

20 ԹԱՐԱ

Մանցուկի Վերքնար

20 ԹԱՐԱ

ԵՐԷՎՄԻ ԶԱՌԷԹԱ

Թաղրպալար իչին սէնէլիք Մէճիտ 3
սբ։անպոլ իչին » » 6
Բոսբա իւճրէթէ պիզէ աեիտ տիր

Իսթանպոլտա, Քիւրքճիւ խանընտա, ալթ գաթտա վագը 21 վէ 23 նիւմէրոլու մաղազալար.

مطبعه وادارەخانەسی
استانبولده کورکجی خانده آلتقاتده
واقع ۲۱ و ۲۳ نومرولو مغازەلر.

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
قزەبت یانوسیان

١٣٠٧ ԻԶԼՈՒԼ ՀԱ ՍԱՀԻԳԻ ԻՄԹԻՆԱՑ ԿԱՐԳՈՎՆ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ ١٣٠٨ ՐԷՊԻԼ ԷՎՎԷԼ ٤

Ա. ԶԳԱՅԻՆ

Սապրգ Քաղ. Ժողով Դիւանը տիւն Բաթրիգխանէէ կէլէրէք, մէճլիսի մէզքիւրուն սօն պիր դաչ իճթիմա զապթ. Նամէլէրինի գրաաթ վէ թաստիգ իթմիշ տիր։

Տէրսաատէթ քիլիսէլէրինատ պէյ սու շիրա իլմ ու խապէրլէրի իչիւն մուայէն պիր ճէտվէլ օլմանեզպ, էհալինին պաղը շիքեաեէթլէրինէ սէպէպիե՛թ վիրիլմիշ օլսուզունտան, Ցնտեսական Խորհուրդճա հէր եէրտէ իշպու ըէսմին այնի սուրէթլէ վէ եէքթաբզ օրարագ ակզ ու իսթիյֆասընա տաեիր պիր ճէտվէլ գալէմէ ալընաճագ տըր։

ՏԱԼԻԱՆԷ

Սատրազամ ճէվատ վէ Շէհր Էմինի Բրտվան բաշալար հազարաթը, տիւն Մապէյնի Հիւմաեունա ազիմէթ իտէրէք, պաղը իրատաթը Սէնիեէեի ախզ ու թէլագգի իթմիշլէր տիր։

Բուսիա սէֆիրի Մ. Նէլիտօֆ իլէ, Ինկիլթէրրա սէֆարէթի պիրինճի թէրճէմանը սրը Ալֆրէտ Սանտիսըն, տիւն Պապը Ալիեէ կէլէրէք, Սատրազամ վէ Խարիճիեէ նազրրը Սաեիտ բաշա հազր. իլէ միլագաթ իթմիշլէր տիր։

Շիդակօ սէրկիսինէ մէմալիքի Շահանէտէ պուլունան էրզապը թիճարէթ վէ սէնայինին իշթիրաքընը մուզաքէրէ իթմէք իզրէ, Նաֆիա նազրրը Թէվֆիգ բաշա հազր. նին թահթը ըիեասէթինատ պա Իրատէյի Սէնիեէ թէշքիլ պույրուլան գօմիսիօն, տիւն թէճէմմիւ իտէրէք, իճրայի մուզաքէրէ իթտիկի կիպի, պու կիւն թիճարէթ օտասընտա Ազարեան էֆ. նին թահթը ըիեասէթինատ թէքրար ադտը իճթիմա իտէճէք տիր։

* * *

Հէր սալը կիւնիւ ինիգատ իտէն Շիդակօ սէրկիսի գօմիսիօնու, տիւն ադտը իճթիմա իթմիշ, վէ պատէմա գօմիսիօնուն չարչէնպիկ կիւնլէրի թիճարէթ օտասընտա թէճէմմիւ իթմէսի դարարկիր օլմուշ տուր։

Շգօտրա վալիլիկինէ թայէին պույրուլան ֆէրիգանը քիրամտան Ապտիւլքէրիմ բաշա հազր. տիւն Մապէյնի Հիւմաեունա ազիմէթլէ, արզը ուպուտիեէթ վէ լազմէյի թէչէքքիւրի իյֆա իյլէեէրէք, իլթիֆաթը Սէնիեէյէ մազհար օլմուշ տուր։

Միւշարիլէյհ հազր. պիր դաչ կիւնէ գատար մահէլլի մէէմուրիեէթինէ հարդքէթ իտէճէք տիր։

Մէարիֆ նազրրը Զիւհտի բաշա հազ. տիւն Մէքթէպի Սուլթանիեէեէ կիտէրէք, մէքթէպ հագդընտա իզթիզա իտէն էմրլէրի իթա իթմիշ տիր։

Աքքեատան Շամա գատար միւմթէտ օլմագ իւզրէ, Մ. Բիլինկ թարաֆընտան թալէպ օլունան չրմէնտրֆէր խաթթը իմթիեազընը, մումալէյհէ իթասընա, Իրատէի Շահանէ չէրէֆսուտուր պույրուլմուշ տուր։

Տէտէաղաճտան—Սէլանիկէ գատար ինչա օլունաճագ չրմէնտրֆէր խաթթը իմթիեազընա պաղը թալիպլէր զուհուր իթմիշ իսէ տէ, հիւքիւմէթի Սէնիեէ ախիրէն իթա օլունան պաղը իմթիեազ սահիպլէրինին հալինի նազարը տէգդա թա ալարագ, պունտան պէօյլէ թալիպի իմթիեազ օլանլարը գուվվէյի մալիեէլէրինին միւսայիտ օլսուզունա տաիր էմնիյէթի հասըլ իթմէսինքճէ, թալէպ օլունան իմթիեազաթը իթա օլունմամասընա գարար վիրմիշ տիր։

Սիվազ վիլայէթինատ Ազիզիեէ գազասընտա սաքին օլան Զէրքէզ մուհաճիրլէրին եէթիշտիրմէքճատ օլսուզլարը աթլարատան 3 ըէս գըսրագ իլէ, 1 աթ Տէրսաատէթէ կէօնտէրիլէրէք, կէչէն բազար կիւնի, պունլար նազարկահը հազրէթի Շէհրիեարիեէ թագտիմ գըլընմասը իւզէրինէ, մէրգումուն մուհաճիրլէրին պու պապատ սայ ու իգտամ լարը մազհարը թագտիրի Բատիշահի օլմուշ տուր։

Մէրգում մուհաճիրլէրին 8000 գատար գըսրագլարը օլուպ, քէնտիլէրինէ ճինս այզրլար տախի իհսան պույրուլմուշ, վէ եալընզ դրշլագ վէ եայլագճա իհթիեաճլարը օլուպ, իշին պու ճիհէթի տէ թէէմին պույրուլսուզու զէման, ազ միւտտէթ զարֆընտա թօրվէ սիւվարի ասքէրի իշին մէմալիքէէ նէպիեէեէ միւրաճաաթ իթմէկէ իհթիեաճ օլմաեաճագ տէրէճէլէրտէ հայվանաթ թէտարիքի թապի, վէ Զէրքէզլէրին հայվանաթը սէֆէր, վէ թէհամմիւլ խուսուսունտա Մաճար վէ Բուս հայվանլարընա միւրէճճահ իտուկի պէտիհի տիր։

Կրանտուշէս Ալէքսանտրանը իսթիրահաթը ըուհու իշին, տիւն Պէյօղլունտա քեային Այի Բանաիա քիլիսէսինէ հոգևհանդիստ այինի իճրա օլունարագ, թարաֆը հազրէթի Բատիշահիտէն Մավրօճէնի վէ Յարութիւն բաշալար վէ խարիճիեէ թէշրիֆաթճը Իպրահիմ պէյ հազարաթը հազրը պուլունարագ, մագամը Սատարէթտէն Գոսթաքի բաշա հազր. վէ Խարիճիեէ նէզարէթինատէն Կիւլլապեան Միքայէլ էֆ. հազր. կէօնտէրիլմիշ իտի։

Այինի մէզքիւրուն իճրասընտա Բումբարթիգխանէսի թարաֆընտան, վէքիլ արհիմանտրիթ Գոնսթանթինօ էֆ. վէ Բուսիա վէ Ինկիլթէրրա վէ Եունան սէֆիրլէրի իլէ Ալմանեա սէֆարէթ միւսթէշարը վէ Սբրպիսթան սէֆիրի, պէօհիւք իւնիֆօրմալարընը լապիս օլսուզլարը հալտէ հազրը պուլունմուշլար տըր։

* * *

Օտէսատան ավտէթ իտէն Եունան վիս ամիրալը Գանարիս իլէ սայիր զապիթան, իշպու այինի բուհանինին իճրասընտա հազրը պուլունմամըշլարտըր։

Զապիթանը միւմալէյհիւմ, տիւն տապահ Մ. Սթէֆանօվիչ թարաֆընտան վուգու պուլան տավէթ իւզէրինէ, Պէօյիւք ատաեա կիտիպ, էօյլէտէն սօնրա Գատրքէօյինէ ավտէթլէ, միւմալէյհին քէշիտէ իթտիկի զիեաֆէթտէ պուլունմուշլար տըր։

Միւմալէյհիւմ, տիւն հարէքէթ իտէն Բուսիա վաբօրու իլէ Բիրէեէ ազիմէթ իթմիշլէր տիր։

Կիրիտ վալի վէքիլի Մահմուտ ճէլալէտտին բաշա հազրինին Բէսիմօեա ազիմէթինատ, գաթլ ֆաճիալարը մէնի տէվամը վուգուու հագդընտա, իթթիխազ իթտիկի թէտապիրատէն տօլայը, միւթէպէրանը Իսլամ վէ Խըրիսթիանճանիպինատէն խաքիբայի Շահանէեէ թագտիմ զըլընան թէշէքքիւրատ իւզէրինէ, միւմալէյհիւմ սէլամը Շահանէ իլէ թալթիֆ պույրուլմուշ օլմալարը իլէ պունտան նաչի արզը չիքրան վէ մահմիտէթի միւթէզամնին խաքիբայի Շահանէեէ լիճճիւթագտիմ միւխթէլիֆ իմզալը արիզէյի թէլէկրաֆիյէ, վալիի միւշարիլէյհին խուսուսի պիր թէլէկրաֆը իլէ պու տէֆա Մապէյնի Հիւմաեունա կէօնտէրիլմիշ տիր։

Էսկի Մըսըր լիրասընը թէռավիւլինճէ պէյնէլ էհալի միւշքիլաթ չէքիլմէքճէ օլսուզունտան, Մըսըր Մալիեէ նէզարէթինճէ մէզքիւր լիրանը մէվզըյի թէտավիւլատէն գալտըրըլմասը հագդընտա պիր թասավվուր մէվճուտ իմիշ։

Էվրօբատան Գալաթա բիտաասընա վարիա օլան մալիւմաթը թէլէկրաֆինեէեէ կէօրէ, պիր դաչ կիւնատէն պէրու Էվրօբաճա էսհամ ֆիեաթը տուրկուն պիր հալտէ օլուպ, նէ թէրադդը վէ նէ տէ թէտէնին կէօրիլմէքճէ իմիշ։

Ինկիլիզ սէֆայինի հարպիեէսինատէն 3 գըթա զըրհլընը, էվվէլքի կիւն Սագըզտան հարէքէթլէ Իզմիր լիմանընա միւվասէլէթ իթտիկի, պիր թէլէկրաֆնամէ մէալինատէն անլաշըլմըշ տըր։

Խարբութ վալիի ճէտիսի Բաուֆ բաշա հազր. տիւն մահէլլի մէէմուրիեէթլէրինէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իյլէմիշլէր տիր։

Պուրսա վիլայէթինատ Եէնի-Շէհիր գազասընա թապի Իգնիք նահիյէսինատէ, խայմէնիշին (չատըրտա սաքին օլան) Գարա Թէքէլի աշիրէթի խալը ընտան պիր գըսմընը նահիեէյի մէզպուրէեէ մէրպութ Եիրէքլէր վէ Պոյալըճա քէօյլէրի միեանընտա պուլունան Բալէնլի նամը իլէ մաարուֆ արազիլի խալիեէտէ իսքեանլարընա, վէ թէշքիլ իլլէեէճքլէրի գարիյեէնին Մահմուտիեէ նամը իլէ պիթթէսմիեէ մուամէլէյի միւթէֆէրրիասընը իճրասընա էմր ու ֆէրման պույրուլմուշ տուր։

Խավեար խանընտա սարրաֆլըգ իտէն Նոմիտէս, սէնէ պաշընտան իթիպարէն, թաաթիլի թէէտիեաթ իտիպ, սինտիգա հէյեէթլէրի թարաֆընտան ասհապը մաթլուպ իլէ 100 տէ 35 թէէտիեէսի իլէ թէսվիեէեի ումուր օլունմասը թէքլիֆ օլունմուշ տուր։

Ալմանեա սէֆիրի Մ. տը Բատովից, տիւն Պուրսատան Տէրսաատէթէ ավտէթ իթմիշ տիր։

Պուլկարիսթան վէ Թէսալիա իլէ Արնավուտալուզուն ճէնուպ ճիհէթինատէ զուհուր իտէն հայվան խաաթալըզընտան տօլայը, Գարատաղա հայվան իտխալ վէ խմբարը խուսուսու էվվէլճէ թահթը մէճմուիեէթէ այընմըշ իսէ տէ, ադտէմճէ իշպու խասթալըգ միւնտէֆի օլարագ, մէճմուիյէթի վագրա ըէֆ օլունմուշ, վէ լազըմ կէլէն մուամէլաթը սէրատէսթի իճրա պուլունտուզու իշիտիլմիշ տիր։

Ֆրանսա սէֆիրի Մ. Գանպօն, բէֆազ ամլարընտա Գոնթ տը Զօրիեէ Վիլեար պուլունտուզու հալատէ, էվվէլքի կիւն սէֆարէթ սթիմպոթու իլէ Պոդաղ իշինէ կիտէրէք պագը սէֆիրլէրի զիեաբէթ իթմիշ տիր։

Պուլկարիսթան վէ Թէսալիա իլէ Արնավուտալուզուն ճէնուպ ճիհէթինատէ զուհուր իտէն հայվան խաաթալըզընտան տօլաեը, Գարատաղա հայվան իտխալ վէ խմբարը խուսուսու էվվէլճէ թահթը մէճմուիեէթէ այընմըշ իսէ տէ, ադտէմճէ իշպու խասթալըգ միւնտէֆի օլարագ, մէճմուիյէթի վագրա ըէֆ օլունմուշ, վէ լազըմ կէլէն մուամէլաթը սէրատէսթի իճրա պուլունտուզու իշիտիլմիշ տիր։

Մէքթէպի հուգուգու Շահանէ տէքսրբօկրատընտան էտէպիեաթ տէրսի մէքեաթիպի էվվէլիեէտէ թահսիլ ու իքմալ իթտիրիլէճէք գըսմտան օլարագ, թալէպէնին պունտան միւսթաղնի պուլունմասընա, վէ ֆէնինի մէնաֆի իւլրուհ իլէ իլմի սէրվէթ տախի սրֆաթը հաքիմիեէթի իհրազ իտէճէք թալէպէ իշիւն բէք տէ լիւզումու կէօրիլէմէմէսինէ մէպնի, պունլարըն լազվը իլէ վէ պիր տէ տուխուլ իմթիհանլարընա բրօկրամ տայիրէսինատէ հարէքէթ օլունմասընա մէճլիսի Մէարիֆճէ գարար վիրիլմիշ տիր։

Էսաեան-Ունճեան գումբանեասընը «Հիւտէյտա» վաբօրու, Պահրը Սիեահ իսկէլէլէրինատէն վիւրուտ իտէն էֆրատը ճէտիտէտէն մաատա, Իզմիտ Մուտանեա, Պանտրմա Անթալիեա վէ Ալայա իսկէլէլէրինատէն թահմիլ իտէճէկի էֆրատը Թարապլուսու Ղարպ իսկէլէսինէ նագլ իտէճէք տիր։

ԽԱՐԻՃԻԵԼ

ԱՀՎԱԼԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅԵԼ

Իթալեա հէյլէթի վիքէլայի սապրգա ազասընտան Մ. Պոնկի, Էվբօբաճա տախի զաեէթ միւշթէհէր վէ միւգթէտիր պիր տիբլօմաթ օլուպ, միւմանիլէյհ պու քէրրէ Իթալեանըն «Նուօվա Անթօլօճիա» նամ բիսալէյի մէվգուրէսինտէ պիր մէգալէ նէշր իթտիրմիշ տիր քի, մէգալէյի մէզքուրբ զաեէթլի շաեանը տիգգաթ սրը։

Իշպու մէգալէ Էվբօբանըն ահվալի իլէ սուլհ ու միւսալէմէթտէն պահիս օլուպ, Մ. Պոնկի էվվէլա իբինճի կիեօմ հազր. Թարաֆընտան իտարէ օլունմագտա օլան Ալմանեանըն ահվալը հազրբէսինի, վէ պատէհու Մ. Դարնօնուն թահթը բիեասէթինտէ պուլունան Ֆրանսա ճիւմհուրիեէթի իյէ Իթալեանըն շիմտիքի հէյլէթի վիքէլասընը թէշքիլ իտէն Մ. տի Բուտինի դապինէսինի սէնճիտէյի մյղանը թէտգիգ իլէ, թէքմիլ Էվբօբատա ահվալը հազրբէնին միւշքիլաթընա, Ալպաս-Լօրէնի մէմալիքինէ իյհագ իտէն Ալմանեա թարաֆընտան սէպէպիյէէթ վիրիլտիկինի պէեան իտիեօր։

Մ. Պոնկի Էվբօբանըն ահվալը հազրբէսինի 1887 սէնէսինտէն զիեատէ միւշքիլ պուլմագտա սրը, օլ թարիխտէ Սըր Զարլս Տիլք «Պիրինճի Նաբօլէօնուն (Պոնապարթ) սուգութինտէն պէրու Էվբօբատա գուվվէյի գահհարանէնին պու կիւնքի գատար հիւքմքէրմա օլտուղու զէման թասավվուր օլունմադ» մէալինտէքի քէլամընը տէրիսթը իլէ, օլ վաղըթտաքի ահվալ իլէ շիմտիքի զէմանը պիլմուգաեէսէ ահվալը հազրբէեի տահա զիեատէ միւշքիլ պուլուեօր, վէ տիեօր քի «պու հալին պաչրճա միւսէպպիպի բրէնս Պիզմարգ իտի, պու կիւնքի կիւն միւմայիլէյհ բրէնս նապէտիտ օլուպ, մէթպուու մուֆախխամ Ալմանեա իմբէրաթօրու պիզզաթ իտարէյի հիւքիւմէթ իթմէկէ գարար վիրմիշտիր։»

Մ. Պոնկի կէնճ իմբէրաթօր հագգընտա պէր վէճհի աթի պէեանը միթալէաթ իտիեօր։

«Կէնճ իմբէրաթօր հագգընտա հիւքմէթ վէ բիաեէթ խարիճինտէ պիր շէյ սէօյլէեէմէմ, ֆագաթ իճրայի հիւքիւմէթ իթտիկի թարիխտէն պէրու զիհնինինճէվլանընը ճիւմինին հարէքէթինէ պէլքի տէ միւսավի պուլմագտաեր, սուլհ ու միւսալէմէթի արզու իթմէկէ տայիր օլան նութգլարը միւթէատտիտ տիր, ֆագաթ շու մէգալաթընտան էսրար գապիլինտէն օլան պիր թէսատիֆին քէնտիսինի մուհարէպէեէ սէվգ իտէպլիմէսի մէհրուզ օլտուղու իսթիտալ օլունմագտա տրը։»

Մ. Պոնկի մուախխէրէն շէօյլէճէ մէդալէսինէ տէվամ իտիեօր։

«Իթթիֆագը միւսէլլէսին թէճէտտիւտյ հավասիսինին, պիր սուրէթի միւթէզզիմանէ վէ մաղրուրանէտէ իլան ու իշասը, պու իթթիֆագ խարիճինտէ պուլունուպ, իթթիֆագը մէգքիրուն պի հագգըն վէ եա պիղայրի հագգըն քէնտիլէրինէ զարշը օլտուղունու հիսս իտէն տէվլէթլէր, պիր չոգ սէնէլէրտէն պէրու եէքտիկէրինէ թէզարրուպ իմմէք արզուսունու մէվգըյի իճրաեէ վազ վէ պունու մէն իտէճէք հէր նէվի մէհազիր ու մէվանիի տէֆ ու իզալէեէ զարար վիրմիշլեր տիր։»

Մ. Պոնկի պատէհու Ֆրանսա, Իթալիա վէ Ալմանեանըն ահվալը խուսուսիյեէսինտէն պահս իտէրէք, պիլհասա Ֆրանսա ճիւմհուրիեէթ ըէյիսի Մ. Գարնօնուն զաթ ու սըֆաթընը թէմտիհ ուսէնա իտէրէք, միւշարիէյհ հազգընտա պէրվէճհի զիյր միւթալէասընը տէրմիեան իտիեօր։

«Մ. Գարնօնուն հարէքէթի միւթէտիլ, ազիլանէ վէ նամուսքէարանէսի, Ֆրանսա ճիւմհուրիեէթինի տահա էմին վէ տահա սաքին թուրուգէ իտիսալ իտիպ, պու սաեէտէ Ֆրանսատա ալէլումումի գապուլէ չաեան վէ մուխասիմ ֆըրդալարճա պիլէ իթկրազ գապուլ իթմէզ պիր հիւքիւմէթ թէշքիլ օլունմուշ տուր»։

Մուախխէրէն Ֆրանսա հագգընտա աթիտէքի միւլահազաթտա պուլունուեօր։

«Ֆրանսատա ճիւմհուրիեէթ թէշէքքիլ իտէլի երկիրմի սէնէ ճէրէեան իթմիշ օլուպ, վուգու պուլան միւթէատտիտ խաթիեաթ վէ ճէսիմ միւշքիլաթա բազմէն, մուհարէպէնին չու մուազզամ տէվլէթին վիճուտինտէ աչարը եարալարընը թէքմիլի տէկիլսէ պիլէ, պէօհիւք գըսմը շիֆաբէզիր օլմուշ տուր տէնիլէպիլիր։ Պէօյլէ պէօհիւք պիր միլլէթտէ իւշ տէֆա ճիւմհուրիեէթ ուսուլինին իտխալիլէ հասրլ օլան թէճրիպպէ չաեանը տիգգաթ սրը։ Ֆիլհաղիգա Ֆրանսա թէքբար թէշքիլ վէ թէնսիգ օլունտուղու կիպի, իլմի վէ ասքէրի նօգթայի նազարընճա տախի թէքբար քէսպի հաեաթ իյլէմիշ, վէ էգոնօմի ճիհէթինճէ իսէ Ֆրանսանըն իթթիխազ իթտիկի թարիգ պիզէ մուճիպի թէճէսսիֆ կէօրիւնմէքտէ իսէ տէ, հէր հալտէ մազհարը մուվաֆֆագըյեէթ օլունճա մէմլէքէթի մէզքուրբ իչին մուճիպի մուհասսէնաթը ատիտէ օլաճաղընա չիւպհէ հօգ տուր։ Ֆրանսա Էվբօբատա արաղիսինին ազալմագա եիւզ թութտուղունու կէօրիւնճէ, Աֆրիգա, Վասաթի Ասիա վէ Ովկիանիատա եէնի-տէն էմլաք վէ արազի թահարրի վէ իսթիմլաքընա թէշէպպիւս իթմիշ, վէ հէր թարաֆտան մազհարը միւսաատէ օլմուշ տուր։ Պազը մահէլլտէ իսթիմլաք օլունան էմլաք միւլքի սահիհ վէ պազը եէրլէրտէ իսէ շէրայիթի լազըմէյի գանունիեէեի հաեիզ օլմատըզընտան միւլքի ֆասիտ մագամընտա իսէ տէ, Ֆըրանսաեա իլհագ օլունան քեաֆֆէյի արազիտէ մահսուլաթընա մախսուս օլմագ իւզրէ մախրէճէրը վէ թիճարէթկեահլար բէյտա իտիլէճէք տիր։ Ֆըրանսա քէնտիսինէ մախսուս օլարագ պիր ալէմ թէհիեէ իթմէքտէ օլուպ, տէվլէթի միւշարիլէյհա ատուլի էքպէրլէրինէ վէ գօրգագ տօսթլարընա գարշը զաբուսունու գաբաեաճագ տրը։ պէլքի շու թասավվուրտա ֆէվգէլատէ պիր ճիւրաթ վար տրը, լաքին տէվլէթի միւշարիլէյհա պիր ինգըրազտան հէնուզ եէնի հաեաթ պուլմուշ պիր տէվլէթ մագամընտա կէօրիւնմէեիպ, շան ու չէօհրէթի պիւթիւն էվբօբաճա արթմագտա տրը։ Պունտան պէօյլէ հիչ քիմսէ Ֆրանսանըն գուվվէյի ասքէրիեէսի Ալմանեատան զիեատէ թէվէսսիւ իթտիկինէ չիպհէ իթմէեճէք տիր։»

Մ. Պոնկի Մ. Գրիսբինին մուամէլէսի Իթալիաեը Ֆրանսատան աերբմագա սէպէպ օլտուղունու պէեան, վէ իթթիֆագը միւսէլլէս մուահէտէսինին միւնտէրիճաթը, Մ. Տէբրէթիս վագթընտա նէ իտի իսէ, Մ. Գրիսբի զէմանընտա տախի այնի օլտուղու զաննընտա իսէ տէ, Մ. Գրիսբինին պու մուահէտէեի պաչգա պիր սուրէթտէ կէօսթէրէրէք, շու սուրէթի Ֆրանսանըն ինֆիլալինի մուճիպ օլարագ, տէվլէթի միւշարիլէյհա հէր վազըթտան զիեատէ Իթալիաեա խասիմ օլմուշ տուր։

Պատէհու Մ. Պոնկի մուհարէպէ թէհտիտաթը մէսէլէսինէ կիրիշէրէք, ահվալը հազրբէնին պաչլըճա թէհտիտաթ իլէ քեաֆֆէյի միւշքիլաթ 1870 աէն սօնրա Ալմանեանըն Ալզաս-Լօրէնի իլհագ իթմէսինտէն նէշէթ իթտիկինի պէեանլէ չէօյլէ տիեօր։

«Երմի պիր սէնէ զարֆընտա Ալմանլար Ալզասլըլարընը գալպինտէ պիր ատըմ պիլէ իլէրուլէմէեիպ, շու երմի պիր սէնէ զարֆընտա Ֆրանսըզլար պու իքի էեալէթի կէրի ալմագ արզու վէ իւմիտինտէն տէ պիր ատըմ պիլէ կէրի կիթմէմիշլեր տիր։ Ֆրանսաեը Ալզասլըլարընը խաթըրէսինտէն հիչ պիր շէյ չէյ չը գարամաեաճագ տրը։»

Մ. Պոնկի իթթիֆագը միւսէլլէս հագգընտա պէրվէճհի աթի պէեանը էֆքեար իտիեօր։

«Մատամքի իթթիֆագը մէզքուր 1892տէ իսիմամ պուլուեօր իտի, օլ վաղըթ պունուն ինգըզա իթմէսինէ պէքլէմէլի իտի... Բուսիա իլէ Ֆրանսա էթթիֆագընըն հուսուլէ կէլմէք իւզրէ օլտուղու կէօրիւլիեօր իտի, պունուն հուսուլինէ մանի օլաճագ էսպապընը իսթիհսալինէ չայրշըլմալը իտի։ Իթթիֆագը միւսէլլէսին սօն տէֆա թէճէտտիւտի, Բուսիա իլէ Ֆրանսանըն իթթիֆագընա սէպէպ օլմուշ տուր։ Պու պապատ մուահէտէյի մուհարրէրէ մէվճուտ օլուպ օլմատըզընը արամագա լիւզիւմ եօգ տուր, մուահէտէտէն տահա գուվվէթլի պիր շէյ վար տրը քի, օ տա իշթիրաքը մէնաֆի մատտէսի վէ տահա տօղրուսու թարաֆէյնին արզուլարը տրը։ Այրը այրը սուրէթլէրտէ իտարէ օլունմագտա օլան շու իքի տէվլէթին իթթիֆագընա մանի օլտպիլէճէք քեաֆֆէյի միւշքիլաթա զալէպ իտիլմիշ տիր, պու իսէ միւշքիլաթը մէզքուրէնէ զալիպ օլան գուվվայի (գուվվէթլէր) մանէվրէյէնին ֆէվգէլատէ չիտտէթլի օլտուղունա տէլալէթ իտէր։»

Պատէհու գուվվայի մէվճուտէեի պէր վէճհի աթի մուղտեէսէ իտիեօր։

«Շիմտի Էվբօբա իքի գրսմա միւնգասէմ օլուպ, էկէր մուհարէպէ զուհուր իտէր իսէ, ֆիլթուհաթ իհթիմալի հանկի թարաֆտա օլաճաղը թէհտիտ գուգ լտէմէմէքտէ տիր։ Ֆիլհագիգա պու ֆիլթուհաթը իթթիֆագը միւսէնատէն (իքի) զիեատէ իթթիֆագը միւսէլլէս ճիհէթինտէ օլմասընը ֆարզ իթմէք քիւսթախանէ պիր զանիեաթ օլմուշ օլաճագ տրը։ Մըգտարը ասաքիր վէ եա թէտարիքեաթը ասքէրիեէ հագգընտա թաֆսիլաթա կիրիշմէզտէն էվվէլ, պու թէտարիքեաթը Ալմանեա, Ավըսթրիա վէ Իթալեատա տահա նագիս օլտուղունու պէեան իտէպիլիրիմ... Հաթթա էգօնօմի նօգթայի նազարընճա պիլէ, Ֆրանսա իլէ Բուսիա, իթթիֆագը միւսէլլէս տէվլէթլէրինտէն տահա զիեատէ միւտտէթ տաեանապիլիրլեր։»

ՀԱՆՃԱՐ

ԻՐՈՐ ԲՆԱԽՕՍԱԿԱՆ ԵՒ ԱԽՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ՀԱՆԳԱՄԱՆՔՆԵՐՆԵՐ

Ե.

Այս հանճարաւոր մարդիկ, որք նորանոր աշխարհներ կրստեղծեն, հասարակ մարդոց և տղայոց նման՝ թշնամի են ամէն նորութեանց։ Բուռն զօրութեամբ կը մերժեն ուրիշներու դիւտերը. համարէ թէ իրենց ուղեղը լեցած ըլլալով արդէն, ա՛լ ուրիշ նոր բաներ ընդունելու տեղ չէ մնացած, և կամ այնպիսի մասնաւոր զգայականութիւն մը ունին որ միայն իրենց յատուկ գաղափարներուն համար արթուն և զգայլ կըլլայ և այլոց խորհուրդներուն և մըտածմանց մասին միշտ դժուարահաճ։

Այսպէս Շօբէնհաւէր՝ որ ապստամբ փիլիսոփայ մ'էր՝ կարհամարհէր քաղաքան յեղափոխութեանց բարեկամները։

Ֆրէտերիք Բ. որ Գերմանական նոր քաղաքականութիւն մը սկսաւ և որ կուզէր նոր թռիչք մը տալ ազգային արուեստից և դրականութեան, երբէք չհասկրցաւ Հեռտերի, Գլոբշդոքի, Լէսինկի, Կէօթէի արժէքը։ Հագուստը փոխելու այնքան հակառակ էր որ բոլոր կենացը մէջ հագիւ ուրիշու կամ երեք հագուստ ունեցաւ։ Նոյնը կրնանք ըսել նաև Նաբոլէոնի համար, իր գլխարկին նկատմամբ։ — Ռոսսինի երբէք չկրցաւ շոգեկառք նստիլ։ — Նաբոլէոն մերժեց շոգւոյ զօրութեան գիւտն, և Ռըշլիէօ Պիսէդրի յիմարանոցը ղրկեց զՍալոմոն տը Քոյ՝ որ զառաջինն գտած էր շոգւոյ շարժիչ զօրութիւնը։ — Պալզոն կը ծաղրէր դիմիպէր և գիբբերնիք։ — Պուրլէռ և Նոտիէ կատէին ազատախոհները։

Լա Բլաս չէր ընդուներ օդաքարներու անկումն։ — Պիս, հռչակաւոր աստեղագէտ և բնագէտ Ֆրանսացի, կը մերժէր ծածանման տեսութիւնն։ — Ֆառվին չէր հաւատար երկաթի դարուն, ո՛չ ալ քնածութեան (էքնոսիզ)։ — Վոլթէր չէր հաւատար բրածոյից (ֆոսիլ) տրուած բացատրութեանց, և Ռոպէն՝ Ֆրանսացի հռչակաւոր բնախօսն կը մերժէր տարվինականութիւնը։

Թոքսոկոնոռիեն։ — Հանճարաւոր մարդոց քով յաճախ կը տեսնուի թափառականութիւն։ Ցիշենք, ի մէջ այլոց, Հանրի Հէն, Ալֆիէրի, Պայրըն, Ճիորճանոյ Գրիանոյ, Մաքսիմտիւ Քան, Լէոբարտի, Թասսոյ, Կոլտսմիթ, Սգեան, Կոթիէ, Ա. Միւսէ Լընոյ։ — «Հայրս ինձ ժառանգութիւն ձգեց իր թափառիկ ոգին» կը գրէ Ֆոսքոլոյ։ Հոլտերլէն տեսնելով որ իր սիրելի կինը վանք մտաւ, քառասուն տարի թափառեցաւ առանց տեղ մը կարենալ հաստատուելու։

Այսպէս էին նաև Բեդրարք, Զելլինի, Սերվանդէս։

Ռէլիկոկոնոռիեն. — Վայրկենականոռիեն. — Հանճարի՝ յիմարութեան հետ ունեցած զուգադիպութիւնը կօգնէ մեզ ըմբռնելու համար հանճարի յղացմանց և ստեղծմանց մասին տեսնուած զարմանալի անգիտակցութիւնն, վայրկենականութիւնն և ընդհատակեալութիւնն։ — Ատկից կուզայ հանճարի՝ վերնոտութեան (սարա) հետ ունեցած նմանութիւնն, նաև անկից է տաղանդէն ունեցած տարբերութիւնը։

«Տաղանդը, կըսէ Ժ. Մէյէր, ինք զինքին դիտակից է. գիտէ թէ ի՛նչպէս և ինչո՛ւ որոշեալ տեսութեան (թէորի) մը հասած է։ Այնպէս չէ հանճարին համար որ չգիտէ թէ ի՛նչպէս և ինչո՛ւ հասած է այդ տեսութեան։ — Ոչինչ կայ աւելի անկամաւոր քան հանճարային յղացում մը. (այսինքն՝ հանճարը բան մը կըստեղծէ բոլորովին իր կամքէն անկախ զօրութեամբ մը։)

«Հանճարի յատուկնշաններէն մին է, կը գրէ Հակէլ, անդիմադրելի մղում։ Ինչպէս բնազդումը կը մղէ գիկենդանին զանազան գործեր կատարելու, նոյն իսկ ի վնաս իր գոյութեան, նոյնպէս հանճարն, երբ գաղափարաց իշխանութեան առակն է, չէ կարող ուրիշ մտածումներ կամ խորհուրդներ ունենալ։ Նաբոլէոն Ալէքսանդր աշխարհակալութիւններ կընեն ո՛չ թէ փառաց սիրոյն համար, այլ հպատակելով ամենազօր բնազդման մը։ Նոյնպէս դիտական հանճարն ազատ կամեցողութեան մը արդիւնքն չէ։ Հանճարը կը ստեղծէ ո՛չ թէ ուզելուն համար, այլ վասն զի պէտք է որ ստեղծէ։»

Հայտըն երկինքէն իջած խորհրդաւոր շնորհաց կընծայեր իր Սրեղծագործութիւն անուն հռչակաւոր դաշներդի յղացումը։ «Երբ գործս առաջ չէր երթար, կըսէ, աղօթարան կը քաշուէի, համրիչն ի ձերին և «Ողջոյն քեզ Մարիամ» մը կերգէի և գաղափարներս եռանէ եռանէ կը սկէին գալ։» — Միլլի, Իտալացի քերթողուհին, երբ բանաստեղծութիւն մը գրէ, կը յուզի, կը պոռայ, կերգէ, կերթայ, կուգայ, իբր թէ վերնոտութեան ենթակայ ըլլար։

Շատ հանճարաւոր անձինք՝ որք ինքզինքին քննած և իրենց նկարագրին այդ ներշնչումն իբր քաղցր և սիրալի տենդը, որոյ միջոցին իրենց մտածութիւնն կը բեղմնաւորի արագօրէն՝ իրենց կամքէն ազատ՝ և կը պայթի յանկարծ, վառած փայտի կայծերուն նման։

Ցանթէ ոտանաւորներէն միոյն մէջ կըսէ իրեն համար.

Եմ ես այնպէս, զի երբոր Սէր
Զիս ներշնչէ, առնում գրի.
Եւ բացատրեմ իմ խորհուրդներ,
Ճիշտ որպէս նա ինձ բարբառի։

Նաբուլէոն կըսէր թէ, պատերազմներու ճակատագիրն արդիւնքն է ծածկեալ խորհուրդի մ'որ յանկարծ կերեւի և ահա՛ յաղթութիւնը քու կողմդ կը բերէ։

Քրիստոս բանաստեղծին գեղեցկաձայն քերթուածները գրուած են երբ քերթողը կը գտնուէր ընդ մէջ յիմարութեան ու բանականութեան։ Այն միջոցին յորում վսեմ տողեր կը գրէր, ամենապարզ տրամախոհութիւն մը ընելու անկարող էր։

Մոցարտ կը խոստովանէր թէ, իւր երաժշտական հեղինակութիւնք կամքէն անկախ յառաջ կուգային իւր մէջ, անուշջներու նման։ — Հօֆման յաճախ կըսէր բարեկամացը։ — «Երաժշտական գործ մը յօրինելու համար կը նստիմ դաշնակին առջև, աչքերս կը գոցեմ և կը սկսիմ զարնել ինչ որ ներսէս կը լսեմ թէ կուգայ։»

Լամարդին կըսէր։ «Ես չեմ որ կը խորհիմ, գաղափարներս են որ կը խորհին ինձ համար։»

Ալֆիէրի ինքզինք ծանրաչափի կը նըմանցնէր, ըստ եղանակաց փոփոխման իւր քերթողական զօրութիւնն ալ կը փոխուէր։

Մոնդէսքիէօ իւր «Ոգի օրինաց» անուն գրքին նախագիծը կառքի մը մէջ եղած ատեն յօրինեց։

Ալֆիէրի, Կէօթէի, Արիոսդի քով յղացումն վայրկենական էր, և յաճախ արթնցած ժամանակնին տեղն կունենար։

Հանճարի վրայ անգիտակցութեան իշխանութիւնը հին ատեններէն ի վեր նշմարուած էր։

Սոկրատ կըսէ թէ, քերթողք կը ստեղծեն ոչ թէ խորհող դիտութեան մը զօրութեամբ, այլ ի շնորհս բնական ազդման մը, «Այսպէս հարցուկներն իրենց կանխագուշակութիւնները կընեն և գեղեցիկ բաներ կը ծանուցանեն, բայց առանց իրենց խօսքերուն դիտակից ըլլալու։»

«Հանճարի բոլոր յայտնութիւնք, կը գրէ Վոլդեր առ Ֆիտրոյ, բնազդման արգասիք են։ Եթէ աշխարհի բոլոր իմաստասէրք միանային չէին կարող յօրինել Քինոյի Արմիդը և կամ Կնդանիէ-յարեալ Ժանգոփէ առակը զոր Նոն իսկ Լաֆոնդէն գրեց առանց գիտնալու թէ ի՛նչ կընէ։ Քառնէյլ Որատիոսի տեսարանը չինեց՝ ինչպէս թռչունը կը չինէ իւր բոյնն։»

Այսպէս խորհողներու ամենամեծ յղացումնք, պատրաստուելով, կրնանք ըսել, հին և ժառանգական ազդումներէ և մարմնոյն յօրինուածութենէ ընդունած զգայականութենէն, յանկարծ կը պայթի և կը բարգաւաճի անգիտակցաբար։ — Եւ այս կերպով է որ կը բացատրուի կախարդաց և այլոց ունեցած խորին համոզումներն, որ կը տեսնուին նաև աշխարհաբար խելագարներուն վրայ։

Քնարքնդ-ին։ — Պեդինելլի գրած է։ «բանաստեղծութիւնը կրնանք անուանել երազ մը՝ որ տեղի կ'ունենայ ի ներկայութեան բանականութեան։» Այս սահմանը շատ ճիշդ է, մանաւանդ որ շատ բանաստեղծք իրենց քերթուածները գրած են անրջական վիճակի մը մէջ։

Ըստ Կէօթէի՝ ուղղային գրգռութիւն մը անհրաժեշտ է քերթողաց համար, յիրաւի իւր երգոց շատերը շարադրած է քնաշջութեան մեջ վիճակի մը մէջ։ Քլոբշթոք կը յայտնէ թէ իւր նշանաւոր քերթուածին ներշնչմանց շատը երազին մէջ գտած է։

Վոլդերի Հենրիոտ մէկ երգը քունին մէջ յղացաւ։ Նեւտոն և Քարտան երազի մէջ լուծած են չափագիտական խընդիրներ։

Միրադորի որ շատ տարիներէ ի վեր դադրած էր ոտանաւոր գրելէ, երազին մէջ յանպատրաստից հնգաչափ Լատիներէն տող մը շինեց։ Կը պատմեն նաեւ թէ Լաֆոնդէն իւր Եկո- աղուէսի դողարիկ առակն երազին մէջ շարադրեց, ևն. ևն։

ԵՐՈՒԱՆԴ

ԹԷԼԷԳՐԱՖԱԿԱՆ

Միլան 5 հոկտ. — Ըէյիսի վիւքէլա Մ. տի Ռուտինի, զիւեռաֆէթ խիթամընտա իլան օլունան նուիրագու իրատ իթմիշ տիր։

Մ. տի Ռուտինի մէսէլէյի մայիեռտէն պահսլա, հէյլեթի վիւքէլանընն պիւռճէ միվազէնէսինին իսթիհսալի իչին թէտապիրի լազըմէեի իթթիֆաղ իթտիկինի, վէ ֆագաթ վէրկիեռ հիչ պիր շէյ զամ իթմէեճէկինի պէեան իթմիշ տիր։

Մ. տի Ռուտինի ահվալը սիեասիեռտէն պահս իթտիկի սըրատա, Իթալիանընն իթթիֆաղը միւսէլէսատէն կէօրտիկի ֆաեիտէլերի, վէ իթթիֆաղը մէզքիւրուն ճագսէտի եէկեանէսի մուհաֆազայի ասաեիշտէն իսպարէթ օլտուղունու սէօյլէմիշ տիր։

Ըէյիսի վիւքէլա Իթալիա վէ Ֆրանսա միեանընտաքի միւնասէպաթատան պահս իլէ, Իթալիանընն Ֆրանսա իլէ տէվամը հիւանի միւնասէպաթընը արզուիթտիկինի, վէ պու պապտէ մաղհարը մուվաֆֆաղ ըլմէթ օլահաղընը պէեան իյյէմիշ տիր։

Նիհաեէթ միւսթէմիքեռաթ մէսէլէսինատէն պահս իտէրէք, Իթալեանընն Մասուաեը թախլիեէ իտէմեեէճէկինի, վէ ֆագաթ օրայա միւճավիր օլան մէմալիքի իսթիլա իթմէք մաղսէտինտէ տախի օլմատըղընը տէրմիեան իթմիշ տիր։

Մարիտ 6։ — Սբանիանընն իթթիֆաղը մուրապատա տախիլ օլտուղունա տայիր չըգան շայիաթ, պիւսպիւթիւն պիէսաս օլուպ, հիւքիւմէթ թարաֆընտան սուրէթի գաթիեէտե թէքզիպ օլունմուշ տուր։

Բէթրսպուրկ 6։ — Ռուսիանընն իսթիգրաղը, կէլէճէք չարշէնպիհ կիւնիւ Ֆրանսատա, Հօլանտատա, Ցանիմարգա վէ Ինկիլիթէրրատա մէվգրյի թէտավիւլէ չըգարըլաճագ տըր։

Բէթրսպուրկ 5։— Ռուսիա աեիլէյի իմբէրաթօրիսի իլէ, Եունանիսթան ատիլէյի գրալիսի, տիւն Ցանիմարգատա միւթէվէճճիհէն պուրատան հարէքէթ իթմիշլէր տիր։

Վիէննա 5։— Ցիւն Մէլքտէ (Ավսթրիանընն աշաղրքի գրսմը) 1809 մուհարէպէսինտէ վէֆաթ իտէն Ռուսիա ասքերի նամընա Զար հազրնին էմրի իլէ, ըէզ օլուան հէյքէլին մէրասիմի քիչատը իճրա օլունմուշ տուր։

Ռուսիանընն Վիէննա սէֆարէթի միւսթէշարը բրէնս Գանթակիւզէն, Մէլք չէհրի էհալիսինին հէյքէլին մուհաֆազասընը տերէօհտ իթտիքլէրինտէն տոլաեը էհալիյի մէրգումէեէ պէեանը թէշէքքիւր իթմիշ տիր։

Ռուսիա սէֆարէթի աթաշէ միլիթէրի գայմագամ Զուեէֆ, մերասիմի մէղքիւրէնին հիյնի իճրասընտա հազըր պուլունմուշ օլան Ավսթրիա-Մաճարիսթան իմպէրա վէ զապիթանը ասքէրիեէսինէ, Ռուսիա հէյլեթի ասքէրիեէսի նամընա պէեանը թէշէքքիւր իթմիշ տիր։

Ժէնէրալ Պէք, Ավսթրիա Մաճարիսթան ասքէրինին 1806 սէնէսինտէ միւթթէֆէգլերինէ գարշը սիլահ արզատաշլըղը հիսսիեաթընը մուհաֆազա իթմէքտէ օլտուղլարընը պէեան իթմիշ տիր։

ՐԷՍՄԻ

306 սէնէսի մարտը իսպիտասընտան իթիպարէն, ֆաեիզի իշլէմէք իւզրէ մէվգրյի թէտավիւլէ իիրաճ օլունմուշ օլան թահվիլաթը Օսմանիեէնին էհամը ճէտիտէ վէ միւպէտտէլէ վէ տաիեէ վէ իթտիկինի, վէ պու պապտէ մաղհարը մուվաֆֆաղ ըլմէթ օլահաղընը պէեան իյյէմիշ տիր։

Նիհաեէթ միւսթէմիքեռաթ մէսէլէսինատէն պահս իտէրէք, Իթալեանընն Մասուաեը թախլիեէ իտէմեեէճէկինի, վէ ֆագաթ օրայա միւճավիր օլան մէմալիքի իսթիլա իթմէք մաղսէտինտէ տախի օլմատըղընը տէրմիեան իթմիշ տիր։

Մարիտ 6։ — Սբանիանընն իթթիֆաղը մուրապատա տախիլ օլտուղունա տայիր չըգան շայիաթ, պիւսպիւթիւն պիէսաս օլուպ, հիւքիւմէթ թարաֆընտան սուրէթի գաթիեէտե թէքզիպ օլունմուշ տուր։

Բէթրսպուրկ 6։ — Ռուսիանընն իսթիգրաղը, կէլէճէք չարշէնպիհ կիւնիւ Ֆրանսատա, Հօլանտատա, Ցանիմարգա վէ Ինկիլիթէրրատա մէվգրյի թէտավիւլէ չըգարըլաճագ տըր։

Բէթրսպուրկ 5։— Ռուսիա աեիլէյի իմբէրաթօրիսի իլէ, Եունանիսթան ատիլէյի գրալիսի, տիւն Ցանիմարգատա միւթէվէճճիհէն պուրատան հարէքէթ իթմիշլէր տիր։

Վիէննա 5։— Ցիւն Մէլքտէ (Ավսթրիանընն աշաղրքի գրսմը) 1809 մուհարէպէսինտէ վէֆաթ իտէն Ռուսիա ասքերի նամընա Զար հազրնին էմրի իլէ, ըէզ օլուան հէյքէլին մէրասիմի քիչատը իճրա օլունմուշ տուր։

Ռուսիանընն Վիէննա սէֆարէթի միւսթէշարը բրէնս Գանթակիւզէն, Մէլք չէհրի էհալիսինին հէյքէլին մուհաֆազասընը տերէօհտ իթտիքլէրինտէն տոլաեը էհալիյի մէրգումէեէ պէեանը թէշէքքիւր իթմիշ տիր։

Ռուսիա սէֆարէթի աթաշէ միլիթէրի գայմագամ Զուեէֆ, մերասիմի մէղքիւրէնին հիյնի իճրասընտա հազըր պուլունմուշ օլան Ավսթրիա-Մաճարիսթան իմպէրա վէ զապիթանը ասքէրիեէսինէ, Ռուսիա հէյլեթի ասքէրիեէսի նամընա պէեանը թէշէքքիւր իթմիշ տիր։

Ժէնէրալ Պէք, Ավսթրիա Մաճարիսթան ասքէրինին 1806 սէնէսինտէ միւթթէֆէգլերինէ գարշը սիլահ արզատաշլըղը հիսսիեաթընը մուհաֆազա իթմէքտէ օլտուղլարընը պէեան իթմիշ տիր։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Պէյրութ էմթիայի տախիլիեէ կէօմրիւկիւ միւտիրի ըրիք։ Զէքէրիա Մազլում պէյէ, զայրէթ վէ իդտամընտան տօլաեը բիւթպէյի սալիսէ,

Քէօսթէնճէ շէհպէնտէրիանէսի գանշէլարլըղը, ումուրու շէհպէնտէրի գալէմի խիւլէֆասընտան Մէհէմմէտ Ալի պէյէ,

Լիմնի պիտաեէթ մահքէմէսի ճէզատայիրէսի բիւեասէթի, Կիւմիլճինէ սանճաղը միտտաեիի ումումի մուավինլիկինտէն միւնֆասլ Ամբք պէյէ թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

* *

Շուրայի տէվլէթ ազասընտան սաատ. Իսմէթ պէյ հազրինէ, զըտէմ ու էհլիեէթի ճիհէթլէ Զինճի Օսմանի,

Խուսա սանճաղը միւթէսարրըֆ վէ գօսմանտանլըղընա թաեին պույրուլան եավէրանը հազրէթի Շէհրիեարիտէն, էրքեանը հարպիեէ միրլիվասը սաատ. Քեամիլ բաշաեա, զըտէմ ու էհլիյեէթի.

իչին միմքինսիզ տիր, վէ սիզ Մատամ, նէ՞ մալիւմաթ ալտընըզ։

— Սիզին ալտընընըզ մալիւմաթը, Միւսիւ - ճէվապ վիրտի Վալանթին բէյտէրբէյ թէղայեիւր իթմէքտէ օլան պիր զամ ու թէէսսիւֆլէ - Միչէլ կէչէն կիւն սաաթ 11է տօղրու կէլիպ, արթըգ էվմ կէչմէեէճէկինի վէ էշեասընը նէրէեէ կէօնտէրմէք իչմապ իթտիկինի իլէրուտէ քէնտիսինէ իսթար իլլէեէճէկինի, վէ յունիս պիրէ գատար էշեալարընն օլտուղու կիպի գալմասընը գաբուճուեա էմր իթմիշ տիր։

— Օ հալտէ յունիս պիրտէ՞ մի պունլար պիրլէչէճէքլէր տիր . . .

— Էօյլէ իսկ Միւսիւ, օլ թարիխտէ պանա բանդէ վէ-վիրմէք նա՞սըլ օլուեօր։

— Օ՛հ, հէր նէ տախի օլա, հէր նէ տէ եաբսալար - պաղըրտը Մ. տը Լիւգվալ - պէն պու էսրարա վագըֆ օլամաղըմ։

Մատամ տ'Էնֆրըվիլ մահզունանէ պիր սուրէթտէ պաշընը սալլաեըպ ճէվապ վիրմէտի վէ ֆէվգէլատէ թէֆֆէքքիւրաթա տալտը։

Մ. տը Լիւսվալ իլէ Մատամ տ'Էնֆրըվիլ Բարիզտէ եէքտիկէրինէ թէսատիւֆ իթտիքլէրի թարիխտէն իչ այ միւրուր իթտի։

Ֆրանսա էեալաթընտան Բրօվանսատա վագը իէր չէհրինտէն իքի միլ պուտու մէսաֆէտէ վագը պիր սայֆիեէտէ (սամարանոց) աթիտէքի վագաալարճէրէեան իթմէքտէ իտի։

Ղաեէթ ֆէրրահպախշ պիր մէնզարէսի օլան շու սայֆիեէ, շու տիլքիչա քէօշք տէնիզտէն պէշ եիւզ ատըմ պիր մէսաֆէտէ վագը պիր պայըր իւզէրինէ ինչա օլունմուշ իտի։

Եարըմ տէօնիւմ գատար արզը իսթիապ իտիպ ինճիր վէ գատիմ չընար ազաճլարը տիքիլմիշ օլան շու պաղչէտէ պիր սու մէճրասը կէօրիւլմէքտէ իտի, տաղտան կէլէն սուլար պու ուֆաճըգ չայա պիրլէչիպ, պու քիչիւք պաղչէեէ թարալէթ (թաղէլիք) պախչ իթտիքտէն սոնրա տէնիզ տէօքիւլիրլէր իտի։

Պէեազ պօեալը վէ եէշիլ գանատը օլան շու խանէ ճէսիմ բօրթուգալ ազաճլարը իչէրիսինտէ մէտֆուն կիպի իտի, պու ազաճլար մէզքիւր խանէեի ճէնուպուն չիտտէթլի հարէքէթինէ գարշը մուհաֆազա իթմէքտէ իտի։

Զիչէք աչմըշ օլան պիր սըրա մուչմուլա ազաճլարը պաղչէեի գաբլամագատա իտի, պաղչէնին օլ ճիհէթինտէն քիչիւք պիր գարու մէվճուտ իտի։

Էօյլէնտէն սոնրա սաաթ իւչէ տօղրու իթալեա կիւնէչինտէն տահա զիեատէ զիեալախշ պիր շէյմ չաշաբաշ օլտուղու սըրատա, պիր սէյեահաթ արապասը Իէր չէհրինտէն կէլէրէք պայըր իւզէրինէ վագը քիչիւք քէօշքէ եագըն պիր մահէլլտէ թէվազգուֆ իթտի։

Մ. տը Լիւսվալ պէնզի սօլարագ. եիւզիւնտէտէ ալէայիմի հիտտէթ վէ իզպիրար միւշահէտէ օլունտուղու հալտէ, էվվէլա արապատան չըգըպ, պատէհու Մատամ տ'Էնֆրըվիլ արապատան ինմէկէ մուավէնէթ իթտի։ Վալանթին պիր տագիգա կէօզլէրինի էթրաֆա կէզտիրտիքտէն սոնրա, արապանընն տուրտուղու թէրէֆտէն բօրթուգալ ազաճլարը արասընտա էօրթիւլմիշ օլան քիչիւք խանէեի կէօրտիս, վէ պիր հարէքէթլէ Մ. տը Լիւսվալա պու քէօշքիւ կէօսթէրէրէք խաֆիֆճէ տէկիշմիշ պիր սէտա իլ տէտտի։

— Իչթէ շուրասը օյմալը տըր . . .

— Ֆիլհագիգա էօյլէ - տէտտի Մ. տը Լիւսվալ պիր ահ չէքէրէք - պիզէ վիրիլէն մայիւմաթա կէօրէ . . . օրասը օյմալը տըր . . . ասըլ միւնթազէր օլան վագըթ կէլտի . . . Հայտի, Մատամ սիզի էչքելերիմ, պիլմէմ պուրատա թէրէտտիւտ էնտիչէսինտէ գալմագ ճէսարէթինի հայիզ օլաճա՞գմըերմ . . . եօգսա սիզ ըէֆգա՞թ մը իտէեիմ։

— Լութֆէն . . . վատընըզը ունութմաեընըզ, Միւսիւ, պէնի եալընըզ օլարագ էբէյիճէ միւշքիլ օլան շու վազիֆէեի իյթաեէ միւսաատէ իտինիզ, պէլքի տէ քէնտինիզի զոպթ իտէմէեէճէքսինիզ . . . վէ պանա գարշը նամուսսուզուզ իւզէրինէ վիրտիկինիզ սէօզ . . . Ա՛հ, Միւսիւ . . . հայտի . . . սէօզիւմիւ իքմալ իտէմեեօրում . . . պու ֆիքր եալընընը պէնի տիթրէթտիրիեօր . . .

— Պիր շէյտէն գօրգմաեընըզ, Մատամ - տէտտի Մ. տը Լիւսվալ պօղունուզ պիր սէտա իլէ - եալընընը պիր սէօզ սէօյլէեէճէկիմ . . .

— Ա՛հ, Միւսիւ . . . պանա եէմին իթտինիզ քի . . .

— Բահաթ օլունուզ, Մատամ . . . եէմին իթտիկիմի ունութմաեաճաղըմ . . .

— Ըէք կիւզէլ, սիզ պէնի թէէմին իտիեօրսունուզ . . . հայտի Միւսիւ, ճէսարէթ վէ իւմիտ լազըմ տըր . . . իչ այտան պէրու քէմալի էնտիչէ իլէ պէքլէտիկիմիզ պու կիւն նիհաեէթ հուլուլ իթտի։ Միչէլ վէ Ֆլօրանսըն հարէքէթլերի պիպիմ իչին այնի էսրար թահթընտա տըր։ Պիր սաաթ զարֆընտա հէր չէեի անլաեաճաղըզ . . . վէ հէր չէյ հագգընտա գարար վիրիլէճէք տիր։

— Իվվէթ - ճէվապ վիրտի Մ. տը Լիւսվալ քէտէրլի

նէ մէպնի թէպաիլէն Յինճի Մէճիտի,

Ֆրանսա թէլէկրաֆ վէ բօսթա նազրը Մ. Տիւպօեա Զինճի վէ նէզարէթի մէզքիւրէ միւֆէթթիշի ումումիսի Մ. Կատիէ Յինճի վէ բուէսասընտան պարօն Հանրի Արման իլէ վասը Լուի, Մարպէ վէ Բոլ Լաֆուրիէ տախի կինճի Մէճիտի,

Շուրաեի տէվլէթ պիտաէթ մահքէմէսի մուավինլէրինտէն Ֆէրտի պէյ, լիեադաթ վէ իգտամը ճիհէթի իլէ 4 իւնճի ըէիւթպէտէն Մէճիտի նիշանը իհսան պուլմուշ տուր։

ԹԻՒՃԱՐԻԷ

Ա.Ֆիոն թալէքօ 100-103 զ. 4 սանտըգ կէյվէ սաթըլը։

Պոպպայըր

Ազիմա (Ռուսիա)	
Կիրգա (Ռուսիա)	
Թայզան	
Իպրայիլ	
» 2 »	116-118
» 3 »	110 112
Իպրայիլ նիւմէրօ 3	108-110
» » 4	112·

Եէրլի էքմէք

Ազիմա	
Կիրգա	108·110

Արէ-

Իպրայիլ	12½-13
Ռումէլի	11-11½
Եուլաֆ	9
Զավտար	19
Վարնա	
Պալչըգ	21-21½
Սամսուն	
Անատօլու չըմէնտը· պուղտայը	21-21½
Ռումէլի չըմէնտրֆէրի	
Զաղարա	26-27
Ֆիլիպէ	
Պազա էսկի	23-23½
Ուզուն քէօբրիւ	22-23
Բավլի քէօյ	23-23½
Զօրլու	
Լիւլէ Պուրկազ	
Սէրթ պուղտայ	24½-25

Ո-

Ռուսիա 1ինճի	118-120
Մըսըր պուղտայը	18
Բէթէն թօհումու բարա	52½-53
Գուշ օթու բարա	34

ՏՕԳԹԷՕՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Թէտավիի խուսուսի, իլէթի էֆրէնտիէ, վէ ալէաթը թէնասիւլիէէ տաեիր. Ղալաթատա քէօբրիւ պաշը նիւմէրօ 5·

ՍԱՐՐԱՖԻՅԵԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊԵՐԱԱՌ

1891 Սեպտ· 25

Լսհ· Ուս· միւպէտտէլէ· սէրի Տ	——
Տիւն ագշամ գափանտը···	19 12
Պու սապահ աշըլտը·····	19 12
Էն եիւքսէք ֆիէաթ·····	19 15
Էն աշաղը ֆիյաթ·····	19 11
Սէրի Ա.·····	41 20
» Պէ·····	21 25
» Սէ·····	19 12
Թահվիլաթը Օսմանլիէէ·····	73 2
Էն եիւքսէք ֆիէաթ·····	73 15
Էն աշաղը ֆիէաթ·····	73 —
Թասֆիյէէ·····	21 —
Շըմէնտըֆէր····· Ֆր·	63 —
Օպիէասիօն Թրամվայ· Լ· Օ·	504 —
Իսթիլանճ 8 կիւնէ····· »	140 —
» 1 » ····· »	55 —
ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ	
Իսթանպոլ պանգասը·· Ի· Լ·	5 —
Սօսիէթէ ժէնէրալ····· »	4 18
» Օթ· չանժ է վալէօր »	4 23
Գրէտի ժէնէրալ օթման Լ· Օ·	8 6
Թրամվայ····· »	5 85
Ըէժի·····	14 32
ԵՈՒՆԱՆ ՖՕՆՏՕԼԱՐՐ	
Իսթիգրազ 5%····· Ֆր·	410 —
» 4%····· »	— —
Պանգ նասիօնալ····· »	420 —
Լօրիօմ····· »	125 —
ԱԴԱՃԷ ՖԻՆԱԹԼԱՐՐ	
Օսմ· լիր· 100 զ· տան Ֆ. Փ·	
Սիմ մէճիտիյէ·····	107 18
Մէթալիք·····	99 10
Պէշլիք·····	101 20
Սալթըբէդ·····	102 20
Ինկիլիզ լիրասը·····	110 —
Ֆրանսըզ » ·····	87 6
Ֆօլ·····	89 30
Գարպօն գաեիմէսի·····	8 76
Իտնսօլիտ ըէքօրու·····	20 —
Օսմանլիյէ » ·· Ըէքօր	— —
Շըմէնտըֆէր » ··· Տէքօր	— —
ԳԱՄՊԻՕ	
Լօնտրա·····	108 7/8
Փարիս·····	23 27½
Ֆրանգ·····	— —
Ֆիօրէն·····	10 62½
Մարգ	18 50

ԻԼԱՆ

Պողազ-Իչինտէ Պօեաճը քէօյիւնտէ վաբօր իսկէլէսինտէն իքի տագիգա մէսաֆէտէ, Շէվքէթ բաշա արսասը տիմէքլէ մաբրուֆ 60 վէ 62 նիւմէրօլար իլէ մուրագամ պիր թարաֆը լէպի տէրեա, վէ պիր թարաֆը Պալթա Լիմանը ճաատէսի, վէ պիր թարաֆը Գօրու Ճատտէսի վէ բապիի թարիգի ամմ թարաֆ իլէ մահտուտ ճէման 30,000 զիրա միգտարը հավատար, լաթիֆ վէ հէր ճիհէթի տէնիզ նազը արսա վէ պաղչէնին տախիլինտէ, վէ սահիլի տէրեատէ իքի գաեըգխանէ, վէ 25 խաթվէ իլէ բուտէ իքի օտա վէ պիր թաչ օճաղը վէ իքի քէպիր գուեու, վէ քէզա արսայի մէզքիւր տախիլինտէ, իքի ճէսիմ սահրինճ վէ տէօրթ հավուզ վէ պիր քեարկիր ալբը, վէ իքի օտալը պիր քէօշք վէ իքի սու խազինէսի վէ պիր պուչուգ մասուրա մայի լէզիզ վէ պիլճիւմէ էշճարը միւսմիրէ վէ ղայրի միւսմիրէսիյէ վէ ճէվանիպը էրպասը տուվար իլէ մուհաթ օլան մէզքիւր տիլքիչա արսա սաթըլըգ օլտուղունտան, թալիպ օլանլարա թօբտան վէ եախօտ բարչա բարչա ֆիւրուխթ օլունճաղը, վէ կէօրմէք արզու իտէնլէրին գարիյէէյի մէզքիւրէտէ էմնիյէթ սանտըղը միւտիրի էսպագը Ֆրէնկզատէ Սաատ. Յակոբ էֆէնտիէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։

1891

ՍՏԱԿ ՇԱՀԵԼՈՒ ԱՐՈՒԵՍՏԸ

ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Ի ՖԻՆԻԱՍ ԴԷՅԼԸՐ ՊԱՐՆԸՄԷ

Թարգմանեաց Գ. Գալէմքեարեան

Հաճուրեամբ Հեղինակին

Գին 100 փարա

Գ. ՊՈԼԻՍ

ՏՊԱԳՐ. ԻՒ. ՎԻՄԱԳՐ. Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

Սուլթան համամ փողոց, թիւ 14.

Լ'ԱՎԸՆԻՐ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ

ՖԱՄԻԼԵԱԼԱՐ ԻՍԹԻԳՊԱԼԻ ՆԱՄ ՇԻՐՔԷԹԻ ՄԻԹԷԳԱՊԵԼԷՅԻ ԹԷՔՄԻՆԻՑԷԷ

ՍԷՐՄԱԵԷԼԷՐ ԹԷՇԲԻԼԻ ԻԶԻՆ

ՖՐԱՆՍԱ ՏԷՎԼԷԹԻՆԻՆ

ՆԷԶԱՐԷԹ ՎԷ ՀԻՄԱԵԷՍԻ ԹԱՀԹԸՆՏԱ

ԻՑՅԱՅԻ ՄՈՒԱՄԷԼԱԹ ԻՑԼԷՐ

ՇԻՐՔԷԹԻՆ ՄԷՐՔԷԶԻ ԻՏԱՐԼՍԻ

Ֆլոռա Լէյտ ֆէհրէնոէ, Ռէբէ-ուլէյ ոօթ· Ն· 61

ԹԷՔՄԻՆ ՕԼՈՒՆԱՆ ՍԷՐՄԱԵԷ

100,000,000 ՖՐԱՆԳ

«Լ'Ավընիր տէ Ֆամիյլ» շիրքէթինին թէշքիլի վէլէվ ճիւպի օլսուն պիր մուավէնէթ օլմագ մագսատինէ մէպնի օլուպ, պու շիրքէթ ազ միւտտէթ զարֆընտա թէրագգը վէ թէվէսսիւ խյէմիշ տիր։

«Լ'Ավընիր տէ Ֆամիյլ» շիրքէթի պիր միւտտէթի մուայեէնէ զարֆընտա եախօտ միւտտէթին ինգըզասընտան էվվել իսապէթի վագբա իլէ սէրմայէէր թէշքիլ իտէր։

«Լ'Ավընիր տէ Ֆամիյլ» շիրքէթի էնվայի մուամէլաթ իլէ միւթէվէղղիլ օլուպ, պաշլըճալարը մէնգուլաթըն գըյմէթի միսթէար օլան մէպլաղը թէէմին խյէմէք, ղայբտա օլան պիր սէրմայէեի էյտէ իթմէք, սանաաթ վէ թիճարէթտէքի խթիգրազաթըն ըէէս իլ մալինի թահթը թէէմինէ ալմագ, չօճուգլար իչին ճէհէդ թէտարիք խյէմէք, իխթիեարլար իչին մէտարը թէայեիւշ օլաճագ մէպլաղը բէյտա խյէմէք, գայրը հաեաթ չարթը իլէ մէշրութ վարիտարը վիճուտէ կէթիրմէք, խիլասա, ուսուլի իտարէյէ միւթալլիգ հէր նէվի մուամէլաթը խյթա խյէմէք տիր։

«Լ'Ավընիր տէ Ֆամիյլ» շիրքէթինին Տէրսաատէթ ամէնթէլիկի, 1884 քեանունի սանի իպթիտասընտան պաշլամըշ տիր։

Ֆազլա մալիմաթ ալմագ, վէ շիրքէթէ հիսսէտար եազըլմագ արզուսունտա պուլունան, Տէրսաատէթտէ Պաղչէ-Գաբուսունա Շէյխիլ Իսլամ խանընտա 11 նիւմէրօլու օտասա մուգիմ ամէնթէսի թէլլալեան Բարսեղ էֆ·նէ միւրաճաաթ իթմէլի տիր։

ԳՐՕՆՏՕՐՖՏԱ

ԲՐԷՆՍԷՍ ՍԹԷՖԱՆԻ ՆԱՄ ՄԱՏԷՆ ՍՈՒԼԱՐԸ

Էմսաըզզ գուտրէթտէն հասըլ օլմա, վէ գանա սէրինլիքպախշ իտէն «լէ»ինլի մատէն սուլարը պիլ խասսա էսնայի թաամտէ իսթիմալ օլունուր։

Իշպու մատէն սուլարը նէֆէս պօրուլարըյլա միյտէ վէ մէսանէ խասթալըգլարընը տէֆ իտէր։

Արշիտուգ Բօտոլֆ հազրէթլէրի պու պապտէ պէր վէճհի աթի չէհատէթտէ պուլունմուշ տուր։

«Իշբիր Գրօնտօրֆ» «լէ» մատէն «սուֆրամըզդան հէշ էտէ» օլմազ։

Պու գումանեա Ավսթրիատա ԳԱՐԼՍՊԱՏ գուրպինտէ Գրօնտօրֆուն ալգալինլի մատէն սուլարընեն սահիպի իսթիեազը տըր։ Տէրսաատէթտէ Սայիտիէէ խանընտա 19 վէ 20 նիւմէրօլարտա Թիւրքիանեն Ումումի Ա.ժանսը։

Պաշըճա էճզա թիւճճարլարը, էճզախանէլէր, օթէղէր վէ լոգանթալարտատախի, սաթըլըր։

(52)

պիր սուրէթտէ - էվվէթ · · · հէր չէյ գարարկիր օլաճագ տըր։

— Պիրազտան, Միսսիս · · · պէլքի տէ եալընըզ կէլմէէճէկիմ · · ·

Մ· տը Լիւսվալ պաչընը էյտի, վէ Վալանթին պիր ոօգագտան ինէրէք, քէօշքիւն պաղչէսի գաբուսունա տօղրու իլէրուլէտի։

— Մ· տը Լիւսվալ պայրընը իւզէրինտէ եալընըզ գալարագ տիւշինճէյի վէ մաղմում պիր հալտէ մէզքիւր սայֆիեէէ զայրի իսթիեարի օլարագ արա սըրա աթֆը նազար իտէրէք կէզինտի։

Մուախէրէն տէրհալ տուրուպ, պէնզի պէթի սօլտու · · · կէօզլէրի բարլամազա պաշլատը · · ·

Մ· տը Լիւսվալ քէօշքիւն մուհաթ օլտուղու չիթին պիրազ էօթէսինտէ սէլեազ քէթէնտէն մամուլ էլպիսէ կիեինմիշ, վէ էնլի հասըր չարգա գօյմուշ պիր ատէմ կէչմէքտէ օլտուղունու կէօրմիւշ տիր։

Ֆագաթ պիրազ սօնրա պու ատէմ տէնիզ քէնարընտա պուլունան վէ արալարընտա ճէսիմ մանթար աղաճլարը բէզզ իտիլմիշ պուլունան պազը գաեալար միեանընտա նապէտիտ օլտու։

Մ· տը Լիւսվալը հէման հարէքէթ իլէ արապաեա գօչուպ Մատամ տ'Էնֆրըվիլին նազարընտան կիզլէնմիշ օլան պիր տապանճաեը ալարագ հասըր չարգալը ատէմի թաագիպ իթտի։ Օն ատըմ գատար իլէրուլէտիքտէն սոնրա Մ· տը Լիւսվալ պիրազ տուրուպ տիւշինտիւ, եավաշճա եէնիտէն արապանընն եանընա ավտէթ իթտի, վէ սիլահը օրաեա գօեուպ քէնտու քէնտուեէ տէտի։

— Տայիմա վագթիմ օլաճագ · · · եէմինիմ կէլինճէ, · · · մէեուսիեէթ վէ ինթիգամ ղազալը, գուվվէյի ագլիեէմի իզալէ իթմէտիքճէ վիրտիկիմ սէօզտէ սէպաթ իտէճէկիմ · · ·

Պատէհու Մ· տը Լիւսվալ կէօզլէրինի սայֆիեէէեէ տօղրու տիքէրէք, եօլտան ինտի, վէ գուվվէթլի պիր իդվաթը զալէպէեէ օղրաշըեօր կիպի պաղչէնին էթրաֆընը իհաթա իթմիշ օլան չիթի թէտգիգ իթտի։

Շու սօն վուգուաթ էսնասընտա Վալանթին տուվարընն խարիճի գաբուսունա միւվասէլէթլէ տագգ իթտի։

Պիր գաչ տագիգա սօնրա գաբու աչըլտը։

Հէման էլլի եաչլարընտա զաեէթ թէմիզ կիեինմիշ պիր գարը կէլիպ գաբուեու աչտը։

Վալանթին մէզպուրէեէ թէճճիւպինի սէթր իթմէքսիզին պաղըրտը։

— Մատամ Ըէն սիզմիսինիզ։

— Էվվէթ Մատամ · · · — տէտի իսթիեար գարը ֆըրանսանընն ճէնուպ էհալիսինէ մախսուս պիր սէտա իլէ վէ Վալանթինին զիեարէթինտէն գաթան միւթէաճճիպ օլմագսըզընը — խըտմէթինիզ հազրըրմ, լութֆէն իչէրի կիրինիզ։

Վալանթին աղընա կէլէն պիր սիւալի խյրատ իթմէքտէն քէնտիսինի զապթ իթտի, հաֆիֆմէ եիւզիւ գըզարտը, պաղչէեէ կիրտի, վէ գաբու պու իքի գարը իւզէրինէ թէքրար գաբանտը, (Մատամ Ըէն Միչէլ Ըընօնուն սիւտանասը վէ մէրգումուն էն բարլագ վագթինտէ պիլէ եէկեանէ խըտմէթքեարը իտի։

Մատամ տ'Էնֆրըվիլ շու պէեազ քէօշքիւն ինչա օլունմուշ օլտուղու պաղչէտէքի բօրթուգալ աղաճլարը արասընտան կէչէրէք շու չիմէնիսթանա նազարը թէհայեիւրլէ պագտը։

— Մատամ տը Լիւսվալ պուրատա՞ մը տըր — սօրտու։

Վալանթին պիրազ միւթէզայեիր պիր սէտա իլէ։

Իսթիեար սիւտանա հէման տուրուպ Մատամ տ'Էնֆրըվիլին սիւքիւթ իթմէսինէ իշարէթ օլմագ իւզրէ, պիր բարմաղընը աղզը լուզէրինէ գօյտու, պատէհու պիր հարէքէթլէ սօլ թարաֆա պագմասընը իշարէթ իտէրէք գըմըլտանմագ պիր հալտէ տուրտու։

Վալանթին տախի եէրինտէն գըմըլտանմատը, մէզպուրէնին կէօրտիւկիւ շու աթիտէքի ահվալընը։

Ըէնկեարէնկ հասըրլարտան էօրիւլմիշ Սմէրիգավարի սալընճագ սուրէթինտէ իքի եաթագ եէքտիկէրինտէն ազ մէսաֆէ այրը բօրթուգալ աղաճլարընն տիւկիւմի քիւթիւքլէրինէ մէրպուութ իտի։

Պու եաթագլարտան պիրի պօշ օլուպ, տիկէրինտէ Ֆլօրանս իսթիրահաթ իթմէքտէ իտի։

Եաթագընն իւզէրինտէ, հէնուզ հուզուպ իսէն տէնիզ բիւզկեարընտա պիր եէլքէն կիպի գապարմագտա օլան մավի զէհլի պէեազ քէթէն պէզինտէն հաֆիֆ պիր նէվի էօրթիւ, շու հավատա օլան տէօշէկի լաթիֆ պիր սուրէթտէ սալլամագտա իտի · · ·

Ֆլօրանս գօլարը իլէ կէրտէնի աչբգ, պէեազ պիր կիճէլիք կիեինմիշ օլտուղու հալտէ, լաթիֆ, զարիֆ վէ գայտսըզ պիր թավր ու հարէքէթտէ ուեումագտա իտի։ Նիմ գաթլանմըշ սաղ գօլու իւզէրինտէ կիւզէլ պաչը, եօրկուն պիր հալտէ տաեանմագտա իտի, վէ պաղչէն պատի սէպանընն սէրինճէ վէ խաֆիֆճէ էսմէսի, կէնճ գատընընն ալնընը եօխաեաբպ, սարը սաչլարընընն քեաքիւլէրինի եօգարը գալտըրմագտա իտի, սօլ գօլունու իսէ լագայտանէ (գայտսըզ) պիր սուրէթտէ եաթաղընն խարիճինէ ամմշ իտի, վէ էլինտէ պիր գաչ տագիգա էվվել ույգուսու կէլմէք իչին բիւզկեարլանտըղը էնլի եէլբազէ հէնուզ տուրմագտա իտի։